

Upute za prakticiranje *Lectio divina* metode za čitanje biblijskih tekstova u manjim skupinama

Tema: Važnost oprosta u životu kršćanina

1. Uvodne napomene o *Lectio divina* metodi čitanja biblijskih tekstova

Lectio divina kao drevna monaška metoda za čitanje Svetoga pisma uistinu je prelijep način čitanja, odnosno bolje rečeno meditiranja Svetoga pisma. Posredstvom te metode za čitanje Svetoga pisma čovjek se u intimi svoga bića stavlja u prostor u kojemu sam Bog govori te se daje oblikovati od toga istoga Božjega govora.

U trenutku osluškivanja biblijskog teksta mi čujemo tekst, a s druge strane sam Bog osluškuje titraje naše duše te se događa ono što je temeljno u duhovnome životu, a to je susret osoba. Osobe Isusa Krista koji govori u Pismima, i moje osobe koja žudi da ga pobliže upozna.

Kao metoda čitanja Svetog pisma – *Lectio divina* – odvija se na etapni način:

Prvi korak je *lectio*, odnosno čitanje (osluškivanje) biblijskog teksta koji smo izabrali za razmatranje. Isti tekst treba odjeknuti u našim ušima, ali još više u srcu. Nakon što smo isti tekst čuli dopuštamo da on odjekne u nama, a istodobno nastojimo odgovoriti si na neka pitanja koja je u nama pobudilo osluškivanje istog biblijskog teksta. Pitamo se koja bi bila prvotna nakana sastavljanja istog biblijskog teksta te što taj tekst istinski poručuje današnjem čitatelju (meni).

Na taj način se i prelazi u drugi korak koji je *meditatio*, tj. meditacija istog teksta na način da se pitamo što biblijski tekst govori meni, mojoj obitelji, zajednici i sl. Samim time isti tekst me i potiče možda na promjenu nekih životnih stavova i uvjerenja.

U sljedećem koraku koji nazivamo *oratio* započinje vrijeme molitve jer sada ono o čemu sam promišljao stavljam pred Gospodina koji me čuje i razumije.

Nakon toga ostajem jednostavno u šutnji, odnosno **kontemplaciji (contemplatio)** što je slijedeći korak ove metode. Ništa ne govorim, nego se jednostavno stavljam u prisutnost Boga za koje ga vjerujem da je živ i odjekuje u mojoj nutrini putem svoje Riječi.

Na koncu okrijepljen meditacijom nad biblijskim tekstom vraćam se u svakodnevnicu te taj završni dio metode nazivamo **actio** budući da idemo u život i konkretiziramo biblijski tekst u okvirima svoga života.

(usp. <https://www.glas-koncila.hr/o-drevnoj-metodi-citanja-svetoga-pisma-uz-lectio-divina-krscanska-duhovnost-postaje-snaznija>)

2. *Lectio divina* na odabranu temu

- **Molitva na početku biblijskog susreta (*Oratio*)**

Gospodine Isuse Kriste, daruj nam snagu svoga Duha da možemo oslušivati tvoju svetu Riječ te ju prihvaćati svojim umom i svojim srcem. Orasploži nas i daruj nam jakosti na tome putu. To molimo Tebe koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen

- **Izabrani biblijski ulomak (*Lectio*)**

Prispodoba o okrutnom dužniku (Mt 18, 21-35)

²¹Tada pristupi k njemu Petar i reče: «Gospodine, koliko puta da oprostim bratu svomu ako se ogriješi o mene? Do sedam puta? ²² Kaže mu Isus: »Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam.«

► **»Stoga je kraljevstvo nebesko kao kad kralj odluči urediti račune sa slugama.** ²⁴ Kad započe obračunavati, dovedoše mu jednoga koji mu dugovaše deset tisuća talenata. ²⁵ Kako nije imao odakle vratiti, zapovjedi gospodar da se proda on, žena mu i djeca i sve što ima te se podmiri dug. ²⁶ Nato sluga padne ničice preda nj govoreći: 'Strpljenja imaj sa mnom, i sve ću ti vratiti.' ²⁷ **Gospodar se smilova tomu sluzi, otpusti ga i dug mu oprosti.**«

► ²⁸ **»A kad taj isti sluga izađe, naide na jednoga svoga druga koji mu dugovaše sto denara. Uhvati ga i stane ga daviti govoreći: 'Vrati što si**

dužan! ²⁹ Drug padne preda nj i stane ga zaklinjati: *'Strpljenja imaj sa mnom i vratit ću ti.'* ³⁰ *Ali on ne htjede, nego ode i baci ga u tamnicu dok mu ne vrati duga.*«

³¹ »Kad njegovi drugovi vidješe što se dogodilo, silno razalošćeni odoše i sve to dojavije gospodaru.

- ³² Tada ga gospodar dozva i reče mu: **'Slugo opaki, sav sam ti onaj dug oprostio jer si me zamolio.** ³³ *Nije li trebalo da se i ti smiluješ svome drugu, kao što sam se i ja tebi smilovao?'* ³⁴ I gospodar ga, rasrđen, preda mučiteljima dok mu ne vrati svega duga. ³⁵ **Tako će i Otac moj nebeski učiniti s vama ako svatko od srca ne oprostí svomu bratu.**«

Što činimo dok slušamo tekst?

- *Zapažamo prije svega koje osjećaje u nama budi čitanje, odnosno slušanje jednog biblijskog teksta;*
- *Tko govori i kome se obraća?*
- *O čemu govori tekst?*
- *Koja pitanja se rađaju u meni dok čitam tekst?*
- *Dovodi li tekst mene osobno u pitanje – moje postupke, moj život...?*
- *Zašto bi netko uopće napisao ovaj tekst – s kojom namjerom je ovaj tekst sastavljen?*

- **Kratka biblijsko-teološka refleksija za lakše razumijevanje biblijskog teksta (*Meditatio*)**

Prispodoba koja je u prijevodima Biblije na hrvatski jezik naslovljena "Prispodoba o okrutnom dužniku" smještena je u narativni kontekst osamnaestog poglavlja Matejeva evanđelja u kojemu se na poseban način progovara o važnosti bratske korekcije i opomene. Korigiranje bratovih grešaka jedan je od temeljnih odlika zrelih kršćanskih zajednica.

Prispodoba u Mt 18, 21-35 odgovor je pak na Petrov upit Kristu o smislu opraštanja, odnosno o tome koliko je uistinu puta potrebno oprostiti. Za uočiti je kako Petar promišlja u kategorijama matematike te oprost na neki način želi svesti na mjeru. Isus takav pristup oprostima ne dopušta te potom priča priču, odnosno prispodobu u kojoj na jedan slikoviti način želi prikazati važnost smisla oprosta u životu kršćanske zajednice.

Važno je naglasiti kako je Isus govor najčešće govor u prispodobi te samim time nikada ne može biti do kraja shvatljiv jer se prispodoba uvijek može interpretirati na više načina te ju nije moguće do kraja iscrpiti svojim umnim naprezanjima. Ipak čitatelj je pozvan uživjeti se u nju te osjetiti njezinu dinamiku, a samim time i njezin duhovni smisao za život svoje svakodnevnice.

► **Čitanje biblijskog teksta na etapni način kako bi razumjeli njegovu narativnu dinamiku (*Meditatio – Contemplatio*)**

1. čin – **Biti u prostoru kralja** – biti u Božjem prostoru (Mt 18, 22-27) – čini nam se kako je prvi dio prispodobe orijentiran na prikaz bivanja u prostoru Božjeg oprosta te kušanje ljubavi koju kralj (Bog) prikazuje prema čovjeku kojega ljubi;
2. čin - **Izaći iz Božjeg (kraljeva) prostora** (Mt 18, 28-31) – drugi dio prispodobe prikazuje na simboličan način što se događa u trenucima kada čovjek napusti prostor Boga koji mu prašta. Tada počinje logika svijeta, a prestaje logika Boga koji prašta i time pokazuje ljubav prema čovjeku;
3. čin - **Povratak kralju - milosrdnom Bogu** (Mt 18, 32-35) – zadnji dio prispodobe prikazuje povrat Bogu koji je milostiv, ali i "srdit" zbog ljudske nemogućnosti shvaćanja smisla oprosta.

▪ **Promišljanje o vjeri na temelju pročitano­g biblijskog teksta kroz neka pitanja (*Contemplatio - Actio*):**

- *Promisli zašto ti moraš praštati?*
- *Kolike samo rane imaš jer nisi oprostio? Nemogućnost praštanja ostavlja tragove u ljudskome životu. O tome govore i psiholozi.*
- *Gdje je tvoj brat? – jeli mu teško što ga ne susrećeš, ne razgovaraš s njim? Koliko smo istinski zauzeti za onoga kome moramo praštati?*
- *Prihvaćamo li mi oprost koji nam upućuju drugi ljudi?*
- *Jesam li sebi oprostio?*
- *Moli Boga da se dogodi susret s bratom jer u igri je vječnost s tim istim bratom u zajedništvu Nebeskog oca!*

- **Molitveni završetak susreta (*Oratio*)**

Zahvaljujemo Ti Gospodine što si nam omogućio da te susretnemo u Tvojim svetoj riječi koju nam daruješ kao snagu na našem životnom putu. Po toj Riječi nas oživljuješ i obnavljaš naše slabe ljudske snage. Ovoga puta promišljali smo vođeni tvojom riječju o važnosti oprosta u našem kršćanskom životu. Nije nam lako praštati i Ti vidiš našu poteškoću da budemo ljudi koji ćemo oprostiti uvrede svojoj braći. No, pouzdajemo se u tvoju milost kojom nam ipak daruješ snagu i podržavaš našu nemoć. Daj da budemo ljudi ljubavi i praštanja te na taj način nasljeđujemo tebe koji nas ljubiš i neprestano nam praštaš naše prijestupe. To molimo Tebe koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen

Priredio: vlč. dr. sc. Ivan Benaković